

Sygn. akt I C 204/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Paweł Poręba

Protokolant: st. sek. sąd. Bożena Zaremba

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2017 roku w Nowym Sączu

sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. w W. Oddział Centrum (...) w K.

przeciwko W. M. i D. M.

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych W. M. i D. M. na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A w W. kwotę 109 265,71 zł (sto dziewięć tysięcy dwieście sześćdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt jeden groszy) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym zgodnie z art. 481 § 2¹ k.c. od kwoty 103 523,83 zł (sto trzy tysiące pięćset dwadzieścia trzy złote osiemdziesiąt trzy grosze) od dnia 05 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi od kwoty 5 741,88 zł (pięć tysięcy siedemset czterdzieści jeden złotych osiemdziesiąt osiem groszy) 05 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza solidarnie od pozwanych W. M. i D. M. na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A w W. kwotę 10 884,69 zł (dziesięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Paweł Poręba

Sygn. akt: I C 204/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

z dnia 8 maja 2017 r.

Strona powodowa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna (dalej: (...) SA) w pozwie z dnia 5 grudnia 2016 r. domagała się (k. 1-2) zasądzenia na swoją rzecz solidarnie od pozwanych W. M. i D. M. kwoty 109 265,71 zł wraz z odsetkami: umownymi od kwoty 103 523,83 zł liczonymi od dnia 5 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty – według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej w stosunku rocznym nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych (art. 481 § 2¹ k.c.); ustawowymi od kwoty 5726,88 zł liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, ustawowymi od kwoty 15 zł liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że przysługuje jej od pozwanych wierzytelność wymagalna z tytułu umowy kredytu hipotecznego – Własny Kąt. W związku z trudnościami w obsłudze zadłużenia i zaległościami w spłacie (...) SA skierował do pozwanych pisma wypowiedające umowę kredytu, jednak zaległość została uregulowana, a strona powodowa zrezygnowała z postawienia wierzytelności w stan natychmiastowej wymagalności. Tym niemniej spłata rat dokonywana była z opóźnieniem i w zaniżonej wysokości, a od grudnia 2015 r. pozwani zaprzestali spłaty kredytu. Wierzytelność bankowa została więc w dniu 23 maja 2016 r. wypowiedziana w części dotyczącej warunków spłaty

i postawiona w stan natychmiastowej wymagalności oraz przekazana do postępowania windykacyjnego. Pozwani byli bezskutecznie wzywani do dobrowolnego spełnienia świadczenia, nie wystąpili również do (...) SA z wnioskiem o zawarcie porozumienia. Bez efektu pozostała również propozycja sprzedaży nieruchomości. Z kolei w księdze wieczystej nieruchomości ujawnione są inne wierzytelności wobec pozwanych.

W dniu 17 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w postępowaniu upominawczym do sygn. I Nc 263/16 wydał nakaz zapłaty (k. 44), w którym nakazał pozwany, aby w terminie dwóch tygodni zapłacili solidarnie na rzecz powoda kwotę 109265,71 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w spłacie naliczanymi wg zmiennej stopy procentowej, stanowiącej w stosunku rocznym nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych zgodnie z art. 481 § 2¹ k.c. od kwoty 103.523,83 zł od dnia 5 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty, ustawowymi od kwoty 5.726,88 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ustawowymi od kwoty 15,00 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto kwotę 5.484,69 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Pozwani w terminie złożyli sprzeciw od nakazu zapłaty (k. 48 w zw. z k. 49).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 49) pozwani reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego zaskarżyli nakaz zapłaty w całości, wniesli o oddalenie powództwa i przeprowadzenie rozprawy pod ich nieobecność.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwani wskazali, że powód w sposób błędny naliczył odsetki umowne po wypowiedzeniu umowy przez powoda. Pozwani wskazywali, że skoro doszło do wypowiedzenia umowy kredytu, upadła podstawa do domagania się przez powoda zapłaty odsetek umownych po dniu wypowiedzenia umowy. Pozwani wskazywali również, że wbrew twierdzeniom powoda chcieli osiągnąć porozumienie i ugodowo rozwiązać sytuację. Zadeklarowali wole ugodowego zakończenia sporu.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego w piśmie procesowym z dnia 06 marca 2017 roku (k. 62-71) podtrzymała pozew w całości i wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie kwoty 109265,71 zł wraz z odsetkami: umownymi za opóźnienie od kwoty 103523,83 zł liczonymi od dnia 5 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty – według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej w stosunku rocznym nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych zgodnie z art. 481 § 2 k.c.; ustawowymi od kwoty 5726,88 zł liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, ustawowymi od kwoty 15 zł liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu i kosztów zastępstwa procesowego.

Strona powodowa wskazywała, że zarzut pozwanych co do nieprawidłowego naliczenia należnych odsetek jest bezzasadny. Strona powodowa wyjaśniła bowiem, co składa się na sumę dochodzonego roszczenia, a także przedstawiła sposób naliczania odsetek. Podkreślono, że z wiążącej strony umowy (§ 19) wynika, iż niespłacenie przez kredytobiorcę części lub całości raty powoduje, że należność z tytułu zaległej raty staje się zadłużeniem przeterminowanym. Postanowiono w umowie również, że za każdy dzień utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego pobierane będą odsetki.

Jednocześnie strona powodowa wskazała, że w niniejszej sprawie wyczerpane zostały wszelkie możliwości ugodowego rozwiązania sporu. Do zawarcia ugody nie doszło z przyczyn leżących po stronie pozwanych. Pozwani pozostawali bierni i nie złożyli realnej propozycji dotyczącej spłaty wierzytelności. Zwrócono także uwagę na długotrwałość procesu windykacyjnego, jaki prowadzony jest przeciwko pozwany.

W ocenie strony powodowej wniosek o skierowanie do mediacji ma na celu wyłącznie spowodowanie przewlekłości w postępowaniu i z tej przyczyny strona powodowa nie wyraził zgody na mediację. Strona powodowa wskazywała również, że z jej inicjatywy przeciwko pozwany toczą się również postępowania przed sądem gospodarczym z tytułu umów kredytu inwestycyjnego.

Ponadto, strona powodowa podkreśliła, że pozwany W. M. oprócz odpowiedzialności osobistej z umowy kredytu, ponosi także odpowiedzialność jako dłużnik rzeczowy.

Przed Sądem strony nie zawarły ugody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani W. M. i D. M. w dniu 27 listopada 2007 r. zawarli ze stroną powodową (...) Bankiem (...) Spółka Akcyjna umowę kredytu mieszkaniowego Własny Kąt (...) (...).

Zgodnie z § 2 i § 5 umowy (...) SA zobowiązał się postawić do dyspozycji pozwany kwoty 120 000 zł na budowę domu mieszkalno-usługowego w R. z przeznaczeniem na potrzeby własne, przelewem na wskazany przez pozwanych rachunek bankowy.

W myśl § 6 umowy (...) SA pobierał odsetki od kredytu według zmiennej stopy procentowej w stosunku rocznym, której wysokość była ustalana w dniu rozpoczynającym pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej, jako suma stawki referencyjnej i stałej marży. Na dzień zawarcia umowy stawka referencyjna wynosiła 5,47%, marża wynosiła 1,13 p.p., a oprocentowanie kredytu wynosiło 6,60% w stosunku rocznym (§7).

Z § 13 umowy wynikało, iż pozwani jako kredytobiorcy korzystali z karencji w spłacie kredytu w okresie do 01 maja 2008 r. i w tym okresie zobowiązani byli do spłaty należnych odsetek. Po okresie karencji od 01 czerwca 2008 r. pozwani zobowiązywali się spłacać zadłużenie z tytułu kredytu i odsetki w tzw. ratach annuitetowych.

Spłata zadłużenia miała następować w drodze potrącenia przez (...) SA swoich wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu z rachunku (...) nr (...), na który pozwani mieli dokonywać wpłat. Pozwani zobowiązywali się do posiadania środków na rachunku w pierwszym dniu każdego miesiąca kalendarzowego, a potrącenie miało być dokonywane w tym terminie, a gdy w takim dniu przypadał dzień ustawowo wolny od pracy w pierwszym dniu roboczym następującym po tym dniu (§ 14 i §17)

Strony umówiły się nadto (§ 19 ust. 1-3), iż niespłacenie przez kredytobiorcę części lub całości raty w terminie umownym spowoduje, że należność z tytułu zaległej spłaty jest zadłużeniem przeterminowanym. Brak środków na rachunku przeznaczonym do spłaty w pierwszym dniu miesiąca skutkuje niespłaceniem raty lub zadłużenia. W takiej sytuacji (...) SA zawiadamia kredytobiorcę o kwocie zaległej i kolejnej raty wysyłając przypomnienie w formie pisemnej, a koszt przypomnienia miał obciążać pozwanych.

Zgodnie zaś z § 19 ust. 4 umowy, za każdy dzień utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego (tj. według § 19 ust. 1 niespłaconej w terminie umownym raty lub części raty), (...) SA mógł pobierać odsetki według obowiązującej w tym okresie zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych w stan natychmiastowej wymagalności, ustalonej uchwałą Zarządu (...) SA. Jednocześnie stopa procentowa dla kredytów przeterminowanych nie mogła być wyższa niż czterokrotność kredytu lombardowego NBP.

(...) SA do wypowiedzenia umowy kredytu określone zostało w § 23 umowy, zgodnie z którym (...) SA mógł wypowiedzieć umowę w części dotyczącej warunków spłaty w przypadku niedokonania spłaty dwóch kolejnych spłat w terminach określonych przez (...) SA, naruszenia przez kredytobiorcę postanowień umowy, bądź wykorzystania kredytu niezgodnie z przeznaczeniem. O wypowiedzeniu umowy pozwani jako kredytobiorcy mieli być powiadomieni listem poleconym lub przez doręczenie do rąk własnych, które miało zawierać wyznaczony termin spłaty. Okres wypowiedzenia miał wynosić 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia.

Strony umówiły się, że zabezpieczeniem spłaty kredytu będzie hipoteka zwykła w kwocie 120 000 zł i hipoteka kaucyjna do kwoty 30 000 zł ustanowione na nieruchomości należącej do pozwanego W. M., dla której Sąd Rejonowy wG.prowadzi KW nr (...) (§12 ust. 1).

Dowód: / umowa kredytu mieszkaniowego Własny Kąt (...) (...), k. 3-7; odpis z KRS nr (...), k. 34-37odpis z księgi wieczystej KW nr (...), k. 28-33 /

Zgodnie z uchwałą Zarządu (...) SA z dnia 21 sierpnia 2007 r. nr (...) w sprawie oprocentowania środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych i kredytów udzielanych przez (...) Bank (...) SA klientom rynku detalicznego oraz Komunikatu nr 1 (...) SA z dnia 4 marca 2015 r. stopa procentowa dla kredytów przeterminowanych wynosi 10,00% w stosunku rocznym

Dowód: / uchwała – k. 81-109/

Pozwani zawarli ze stroną powodową przedmiotową umowę kredytową w celu dokończenia budowy domu w R..

Dowód: / zeznania pozwanego W. M. – od 00:05:10 – k. 139/2, zeznania pozwanej D. M. od 00:22:54 – k. 140/

Ponadto, pozwany W. M. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowa (...) w R. zawarł w dniu 13 maja 2013 r. ze stroną powodową również umowę kredytu inwestycyjnego nr (...) oraz umowę kredytu inwestycyjnego nr (...) (...) w rachunku kredytowym z dnia 27 lutego 2007 r.

Należności z tych umów postawione zostały w stan wymagalności i obecnie są przedmiotem postępowania przed Sądem Okręgowym w Krakowie IX Wydział Gospodarczy w sprawach do sygn. akt. IX GC 398/16 i IX GC 407/16.

Do września 2016 r. pozwani prowadzili restaurację, którą ostatecznie zamknęli z powodu braku dochodów, jednak wciąż dysponują lokalem.

Dowód: / zeznania pozwanego W. M. – od 00:05:10 – k. 139/2, zeznania pozwanej D. M. od 00:22:54 – k. 140; oświadczenie strony powodowej w piśmie z dnia 06 marca 2017 r., k. 69 /

(...) SA w dniu 27 listopada 2007 r. postawił do dyspozycji pozwanych kwotę 120 000 zł z umowy kredytu mieszkaniowego Własny Kąt (...) (...).

Pozwani w okresie karencji płacili odsetki a po okresie karencji od 01 czerwca 2008 r. następowała spłata kapitału i odsetek.

Dowód: / historia operacji na koncie kredytowym z dnia 06 marca 2017 r., k. 75-80; historia operacji na koncie kredytowym z dnia 18 kwietnia 2017 r., k. 151-156 /.

Pismami z dnia 24 marca 2014 r. i 4 maja 2015 r. strona powodowa zwracała się do pozwanych z informacją o istniejącym zadłużeniu i o tym, że niespłacenie zaległości spowoduje postawienie całości zadłużenia w stan wykonalności.'

Pozwani regulowali zaległości w umownym terminie 30 dni.

Dowód: / pisma (...) SA z 04 maja 2015 r – k. 10-11; pisma (...) SA z dnia 24 marca 2014 r., k. 12-13; potwierdzenia odbioru pism – k. 13/2-17, zeznania pozwanego W. M. – od 00:05:10 – k. 139/2, zeznania pozwanej D. M. od 00:22:54 – k. 140/

Pismami z dnia 23 maja 2016 r. (...) SA zwrócił się do pozwanych D. M. i W. M. z informacją, iż wypowiada im umowę kredytu w części dotyczącej warunków spłaty z powodu braku spłaty rat wymagalnych.

Strona powodowa poinformowała również, że z upływem okresu 30 dni cała kwota kredytu stanie się wymagalna.

Pisma zostały pozwany doręczone w dniu 8 czerwca 2016 r. (dla pozwanej D. M.) i w dniu 7 czerwca 2016 r. (dla pozwanego W. M.)

Na dzień wezwania zadłużenie wymagalne pozwanych wobec (...) SA wynosiło 2721,25 zł.

Dowód: / pismo z dnia 23 maja 2016 r. do D. M. – k. 8 i 145; pismo z dnia 23 maja 2016 r. do W. M. – k. 9 i 146; potwierdzenie odbioru pisma dla D. M. – k. 145a; potwierdzenie odbioru pisma dla W. M. – k. 147/

Pismem z dnia 14 listopada 2016 r. (...) SA zwrócił się do pozwanych z wezwaniem do zapłaty całości zadłużenia, tj. kwoty 108 670,10 zł, na którą składały się kwoty: 103 523,83 zł kapitału, 5131,27 zł odsetek i 15 zł prowizji i opłat.

Wezwanie doręczono pozwany skutecznie w dniach 21 i 22 listopada 2015 r.

Strona powodowa poinformowała pozwanych, że wezwanie jest aktualne w związku z wypowiedzeniem warunków spłaty umowy.

Strona powodowa poinformowała również pozwanych o możliwości zawarcia porozumienia lub ugody, w których zostaną ustalone warunki spłaty zadłużenia.

Dowód: / pisma z dnia 14 listopada 2016 r. – k. 18-19, potwierdzenie odbioru pisma – k. 20-21/

W dniu 5 grudnia 2016 r. (...) SA wystawił wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), z którego wynika, że przysługuje mu wymagalna wierzytelność względem pozwanych na łączną kwotę 109 265,71 zł.

Na kwotę tę składało się zadłużenie z tytułu:

- należności głównej (kapitału niespłaconego kredytu) w wysokości 103 523,83 zł
- odsetek w wysokości 5726,88 zł naliczonych od dnia 01 listopada 2015 r. do dnia 12 lipca 2016 r. w wysokości Wlibor 3M+1,13 % marży kredytowej oraz od dnia 01 listopada 2015 r. do dnia 04 grudnia 2016 r. w wysokości 10 %
- opłaty w wysokości 15 zł.

Ostatni raz spłaty jakiegokolwiek kwoty na rzecz strony powodowej pozwani dokonali w dniu 18 marca 2016 r.

Dowód: /wyciąg z ksiąg bankowych – k. 22; zestawienie odsetek z 06 marca 2017 r. – k. 72; historia operacji na koncie kredytowym – k. 75-80/

Należąca do pozwanego W. M. nieruchomości w R., dla której Sąd Rejonowy w Gorlicach prowadzi KW nr (...), na której ustanowiono tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu hipotekę zwykłą w kwocie 120 000 zł i kaucyjną do kwoty 30 000 zł na rzecz powoda, jest obciążona również hipoteką umowną zwykłą na kwotę 208 000 zł na rzecz (...) SA z tytułu kredytu na działalność gospodarczą, hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 45 760 zł na rzecz (...) SA jako zabezpieczenie spłaty odsetek od kredytu na działalność gospodarczą, a także hipoteką przymusową na kwotę 122 294,42 zł na rzecz ZUS.

Dowód: / wydruk KW nr (...) – k. 28-33/

Do września 2016 r. pozwani prowadzili restaurację, którą ostatecznie zamknęli z powodu braku dochodów, jednak wciąż dysponują lokalem.

Pozwany W. M. prowadzi działalność gospodarczą w branży budowlanej, z której w sezonie osiąga dochody w wysokości około 3000 zł miesięcznie.

Pozwana D. M. nie pracuje, choruje na rękę kulszową i zajmuje się wychowywaniem małego dziecka pozwanych.

W skład majątku pozwanych, poza nieruchomością obciążoną hipoteką, wchodzi również samochód, obecnie zajęty przez komornika z tytułu egzekucji wynikającej z innej umowy zawartej również z powodem.

Dowód: / zeznania pozwanego W. M. – od 00:05:10 – k. 139/2; zeznania pozwanej D. M. od 00:22:54 – k. 140/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty, których wiarygodność i autentyczność nie były przez strony kwestionowane, ani nie wzbudziły zastrzeżeń Sądu, a także w oparciu o zeznania stron ograniczone do zeznań pozwanych.

Podkreślić należy, iż stan faktyczny ustalony w sprawie był co do zasady bezsporny. W swoich zeznaniach (pozwany W. M. – od 00:05:10 – k. 139/2, pozwana D. M. od 00:22:54 – k. 140) pozwani przyznali fakt zawarcia z powodem przedmiotowej umowy i zaprzestania regulowania zobowiązań. Pozwani potwierdzili, że otrzymywali pisma (monity) w związku z powstaniem zaległości. Pozwani nie potwierdzili jednak z całą pewnością, czy doszło do wypowiedzenia umowy kredytu, wskazywali bowiem, że wydaje im się, że wypowiedzenie mogło nie nastąpić. Sąd tę okoliczność zweryfikował w oparciu o potwierdzenia odbioru (k. 145a i 147) pisma wypowiadającego umowę kredytu.

Ostatecznie pozwani przyznali, że ich jedyny zarzut dotyczy zasadności wyliczonych przez powoda odsetek, przy czym nie potrafili wskazać, na czym polegać miał błąd w wyliczeniach.

Nie złożyli też wniosku o opinię biegłego w tym zakresie (art. 6 k.c.).

Niezależnie od tego, pozwani nie kwestionowali faktów, na które powoływała się strona powodowa, zatem stan faktyczny sprawy można uznać za bezsporny.

Ponadto, w swoich zeznaniach pozwani wiarygodnie wskazali jak obecnie przedstawia się ich sytuacja życiowa, zawodowa i majątkowa, przedstawili swoje źródła utrzymania i zobowiązania.

Godzi się zauważyć w tym miejscu, iż podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia jest rozstrzygnięcie kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1996 roku, II CRN 173/95, publ. Lex nr 1635264).

Skuteczne przedstawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak: orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, publ. OSNAPiUS 2000, Nr 19, poz. 732; z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, publ. OSNC 2000, Nr 10, poz. 189; z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, publ. Lex nr 53136; z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, publ. Lex nr 56096).

Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych, i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2003 r., II CK 75/02). Na sądzie orzekającym ciąży obowiązek dokonania oceny wszechstronnej, w czym mieści się wymaganie rozważenia wszystkich dowodów mających znaczenie dla przedmiotu sprawy oraz kierowania się w ocenie regułami logiki i doświadczenia życiowego nakazującego uwzględniać wzajemne związki między poszczególnymi faktami (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2005 r., II CK 385/04).

Dodatkowo należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 3 k.p.c. obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, jednak ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy obciąża stronę, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Artykuł 6 k.c. zawiera jedynie ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu i określa reguły dowodzenia, nie stanowi natomiast samodzielnej podstawy rozstrzygnięcia, gdyż tę tworzy przepis prawa materialnego, który także konkretyzuje rozkład ciężaru dowodu. Ciężar dowodu w postępowaniu cywilnym z reguły spoczywa na powodzie. Zasadniczo powinien on dowieść wystąpienia faktów tworzących jego prawo podmiotowe będące źródłem roszczeń oraz faktów uzasadniających jego odpowiedź na zarzuty pozwanego, natomiast pozwany dowodzi faktów

uzasadniających jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda - fakty tamujące oraz niweczące (wyroki SN: z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06, LEX nr 233051; z dnia 29 września 2005 r., III CK 11/05, LEX nr 187030). Reguły rozkładu ciężaru dowodu mają charakter gwarancyjny, wskazując stronę, która poniesie negatywne konsekwencje nieudowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie.

Zgodnie z dyspozycją art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

Z art. 232 k.p.c. wynika zasada, że to strony, a nie sąd, powinny przedstawiać materiał pozwalający poczynić ustalenia faktyczne, z których wywodzą skutki prawne. Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik procesu (wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662), jak również nie jest jego rzeczą zarządzanie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, sąd nie jest też zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodu z urzędu powinno nastąpić przede wszystkim wtedy, gdy wiadomość o konkretnych środkach dowodowych, istotnych dla poczynienia ustaleń, poweźmie sąd drogą urzędową, np. z oświadczeń strony lub z akt danej sprawy, nie zaś drogą pozaprosową, i jeżeli przemawiają za tym szczególne względy.

Wskazać należy, że przewidziana w zdaniu drugim art. 232 k.p.c. możliwość dopuszczenia dowodu niewskazanego przez strony jest prawem, a nie obowiązkiem sądu (tak: uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 19 maja 2000 r., III CZP 4/00, OSNC 2000, nr 11, poz. 195), i ma charakter dyskrecjonalnej czynności podejmowanej przez sąd z urzędu. Czynności sądu z urzędu w tym zakresie powinny mieć charakter subsydiarny, a więc mogą być podjęte, gdy inne działania zmierzające do pobudzenia aktywności stron przez właściwe pouczenia (art. 5 k.p.c.,) czy zobowiązania (art. 207 § 2 i 3 k.p.c.) nie przyniosą właściwego rezultatu.

Przewidziane w art. 232 zdanie drugie uprawnienie sądu do działania z urzędu może przekształcić się w procesowy obowiązek sądu tylko w wyjątkowych okolicznościach, ale nie wtedy, gdy strona nie realizuje swoich obowiązków procesowych, negując zarządzenia sądu.

Taki szczególny przypadek uzasadniający dopuszczenie dowodu z urzędu z reguły zachodzi, gdy strona w postępowaniu przed sądami niższych instancji nie była reprezentowana przez adwokata lub radcę prawnego (tak: wyrok SN z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 415/08, LEX nr 577152; postanowienie SN z dnia 21 marca 2003 r., II CK 1267/00, niepubl.).

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd uznał zatem, iż nie ma podstawy do dopuszczenia dowodów z urzędu, gdyż obie strony działały przez profesjonalnych pełnomocników procesowych a postępowanie wydłużało się w czasie.

Stąd inicjatywa dowodowa należała do stron postępowania, a strony doskonale wiedziały jakie okoliczności podlegają dowodzeniu.

W ocenie Sądu brak podstaw do kwestionowania powyższych ustaleń.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie zasługuje na uwzględnienie.

Strona powodowa dochodziła pozwem zapłaty na jej rzecz kwoty 109 265,71 zł, na którą składały się: kapitał – 103 523,83 zł, odsetki – 5726,88 zł i koszty - 15 zł.

Wierzytelność dochodzona pozwem wynika z umowy kredytu mieszkaniowego Własny Kąt (...) (...) zawartej przez strony w dniu 27 listopada 2007 r.

Umowa kredytu uregulowana jest w art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe – tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 128) podlegając jednocześnie w zakresie nieuregulowanym w ustawie indywidualnym postanowieniom umownym.

Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe).

Pozwani, którym kredyt został udzielony, zobowiązani byli do jego zwrotu.

Pozwani ostatecznie nie kwestionowali również wynikającego z umowy kredytu stosunku prawnego, łączącego ich ze stroną powodową.

Bezsporne były również okoliczności związane z otrzymaniem przez pozwanych kwoty wynikającej z umowy kredytu.

Jak wynika z wyciągu z konta kredytowego (k. 75-80 i k. 151-156) początkowo pozwani terminowo spłacali raty kredytu.

Dwukrotnie jednak po ich stronie powstała zaległość, która spowodowała wystąpienie przez (...) SA do pozwanych z pismami z dnia 24 marca 2014 r. i 4 maja 2015 r. (k. 10-13), jednak nie doszło wówczas do wypowiedzenia umowy kredytu, wobec uregulowania zaległości przez pozwanych.

Z uwagi na kolejną zaległość strona powodowa wystąpiła do pozwanych z pismem wypowiadającym umowę kredytu z dnia 23 maja 2016 r. (k. 8-9). Pisma zostały pozwanym doręczone w dniu 8 czerwca 2016 r. (dla pozwanej D. M. - k. 145a) i w dniu 7 czerwca 2016 r. (dla pozwanego W. M. – k. 147), przy czym pismo dla pozwanej D. M. odebrał dorosły domownik, a pismo dla pozwanego W. M. odebrała pozwana D. M..

Pozwani nie uiszcili zaległości, co spowodowało postanowienie całości zadłużenia (tj. kwoty głównej niespłaconego kredytu, zaległych odsetek i kosztów kredytu) w stan wymagalności.

Przyjąć zatem należało, że oświadczeniem z dnia 23 maja 2016 r. (...) SA wypowiedział pozwanym umowę kredytu z dnia 27 listopada 2007 r. w związku z nieuregulowanymi zaległościami.

W oświadczeniach tych strona powodowa wskazała, iż po upływie 30-dniowego terminu wypowiedzenia umowy, wierzytelność staje się natychmiastowo wymagalna.

Zastrzeżenie to zgodne jest z § 23 ust. 1 pkt. 1 oraz § 23 ust. 2 i 3 umowy stron (k. 6).

Treść pism z dnia 23 maja 2016 r. wskazuje także (k. 8-9), iż strona powodowa zaproponowała pozwanym możliwość cofnięcia wypowiedzenia umowy w przypadku uregulowania zaległości.

Po otrzymaniu oświadczenia (...) SA o wypowiedzeniu umowy kredytu pozwani nie uregulowali zaległych rat, ani nie wystąpili z propozycją zawarcia porozumienia, mimo iż było ono im proponowane przez powoda.

W dniu 5 grudnia 2016 r. strona powodowa wystawiła wyciąg z ksiąg bankowych (k. 22), z którego wynika, że zadłużenie pozwanych względem powodów wynosi 109 265,71 zł.

Zgodnie z treścią art. 244 §1 k.p.c. za dokumenty urzędowe należy traktować takie, które sporządzone są w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania i stanowią one dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z §2 powołanego przepisu wynika nadto, że za dokumenty urzędowe traktuje się również dokumenty sporządzone przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej.

Na zasadzie art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód jedynie tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Moc dowodową dokumentów urzędowych określa przepis art. 252 k.p.c., z którego wynika, że strona, która zaprzecza prawdziwości tego dokumentu albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić. Natomiast jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczności te udowodnić chyba, że dokument ten pochodzi od osoby innej niż strona zaprzeczająca. Wówczas bowiem prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać - art. 253 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (t. jednol. Dz. u. z 2015, poz. 138 z późn. zm.) księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.

Zgodnie jednakże z ust. 1a powołanego wyżej przepisu moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 marca 2011 roku, sygn. akt P 7/09 (Dz. U. z 2011, nr 72, poz. 388) stwierdził, że art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, w zakresie, w jakim nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego wskazano, że poprzez nadanie wyciągom z ksiąg rachunkowych banku mocy prawnej dokumentów urzędowych dochodzi do osłabienia pozycji konsumenta w postępowaniu cywilnym, a przez to naruszenia zasady równości. Do wyciągów z ksiąg bankowych przedstawionych jako dowód w postępowaniu cywilnym mają bowiem odpowiednie zastosowanie przepisy art. 244 §1 i art. 252 k.p.c. To zaś oznacza, że aby udowodnić istnienie dochodzonej przez bank wierzytelności i jej wysokość, wystarczy przedłożyć sądowi wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, bez potrzeby wskazywania tytułu, ani okoliczności, w jakich zobowiązanie powstało. Z traktowaniem dokumentu bankowego jako dokumentu urzędowego wiąże się bowiem domniemanie wiarygodności tego dokumentu, co zmienia wynikającą z art. 6 k.c. regułę ciężaru udowodnienia faktu, który co do zasady spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na zasadzie art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Wobec tego, co do zasady, to powód musi udowodnić istnienie dochodzonej wierzytelności, okoliczności jej powstania oraz wysokość. Występujący w roli konsumenta pozwany, chcąc obalić domniemanie prawdziwości wyciągu z ksiąg rachunkowych banku, musi przeprowadzić dowód przeciwności. Jakkolwiek z prawnego punktu widzenia konsument ma możliwość skorzystania ze wszelkich środków dowodowych, w przypadku roszczeń finansowych starania, aby udowodnić swoje racje są z reguły iluzoryczne. W doktrynie postępowania cywilnego wskazano, że domniemanie zgodności z prawdą dokumentu urzędowego powoduje, że jest to najbardziej wiarygodny środek dowodowy w postępowaniu cywilnym, najczęściej mający dla sądu rozstrzygające znaczenie.

Powyższe stanowiło ratio legis nowelizacji przepisu art. 95 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. Prawo Bankowe, poprzez dodanie do niego z dniem 20 lipca 2013 r. powołanego ust. 1a.

Wobec jednoznacznego brzmienia art. 95 ust. 1a ustawy z 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2105 r. poz. 218), także dokument w postaci wyciągu z ksiąg bankowych w postępowaniu cywilnym nie ma mocy dokumentu urzędowego i jest dokumentem prywatnym. W świetle przedstawionej dotychczas argumentacji, nie pozbawia to jednak tego dokumentu mocy dowodowej i wiarygodności (tak: wyrok SA w Łodzi z dnia 09 czerwca 2016 r. I ACA 1758/15, publ. LEX 2106880).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela ten podziela.

W świetle przedstawionej dotychczas argumentacji, brak podstaw do odmówienia wyciągowi z ksiąg bankowych z dnia 05 grudnia 2016 r. mocy dowodowej i wiarygodności.

Warto zwrócić uwagę, że mimo nowelizacji prawa bankowego dokonanej ustawą z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 777), wyciąg z ksiąg bankowych nadal pozostaje dokumentem uprawniającym powoda do wystąpienia z pozwem w postępowaniu nakazowym (art. 485 § 3 k.p.c.). Nadal także ustawodawca, dostrzegając szczególne wymogi formalne obowiązujące przy jego sporządzaniu, uznaje wyciąg z ksiąg bankowych za dokument stanowiący dostateczną podstawę wpisu do ksiąg wieczystych (art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe). W swojej istocie wyciąg z ksiąg bankowych zawiera bowiem złożone w szczególnej formie oświadczenie wiedzy uprawnionych osób, dotyczące danych zaksięgowanych w księgach rachunkowych. Prowadzenie zaś tych ostatnich poddane jest zarówno regulacji ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 330) oraz rozporządzenia Min. Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2013 r. poz. 329), jak i ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 174).

Zagadnienie mocy dowodowej dokumentów prywatnych jest przedmiotem jednolitego stanowiska judykatury, w myśl którego dowód z dokumentu prywatnego może być podstawą ustaleń faktycznych, jest samodzielnym środkiem dowodowym, którego moc sąd ocenia według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Moc dowodowa dokumentu prywatnego nie ogranicza się do konsekwencji wynikających z domniemania przewidzianego w art. 245 k.p.c. (tak m.in. SN w wyroku z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie II CSK 119/10, publ. LEX nr 603161; w wyroku z dnia 13 grudnia 2013 r. w sprawie III CSK 66/13, publ. LEX nr 1463871; w wyroku z dnia 12 września 2014 r. w sprawie I CSK 634/13, publ. LEX nr 1504324).

U podstaw zasady swobodnej oceny dowodów leży bowiem brak formalnej hierarchii środków dowodowych.

Wysokość należności głównej wynika zatem z treści przedstawionego przez (...) SA wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 5 grudnia 2016 r. (k. 22) oraz z historii operacji na rachunku kredytowym (k. 75-80 i k. 151-156), których wiarygodności pozwani nie zaprzeczyli.

Zgodnie z postanowieniami umowy kredytu (§ 23 ust. 1 pkt. 1 – k. 6), w przypadku niezapłacenia przez kredytobiorcę dwóch kolejnych rat kredytu, (...) SA uprawniony był do wypowiedzenia umowy kredytu z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia.

Strona powodowa wskazywała, że pozwani zaprzestali spłaty rat w grudniu 2015 r., z kolei pozwani przyznali, że zaprzestali spłaty kredytu w drugiej połowie 2015 r.

Z wyciągu z rachunku kredytowego wynika (k. 75-80 i k. 151-156), że do marca 2016 r. strona powodowa pobierała z rachunku kwoty na poczet spłaty.

Tym niemniej, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu strona powodowa złożyła w dniu 23 maja 2016 r., zatem z zachowaniem dwumiesięcznego terminu od braku wpłat.

Jak już wyżej wskazano pisma zostały pozwanym doręczone w dniu 8 czerwca 2016 r. (dla pozwanej D. M. - k. 145a) i w dniu 7 czerwca 2016 r. (dla pozwanego W. M. – k. 147), przy czym pismo dla pozwanej D. M. odebrał dorosły domownik, a pismo dla pozwanego W. M. odebrała pozwana D. M..

Z uwagi na datę odbioru oświadczenia przez pozwanych, wypowiedzenie umowy stało się skuteczne z dniem 7 lipca 2016 r. – wobec pozwanego W. M. i z dniem 8 lipca 2016 r. – wobec pozwanej D. M..

Na żądaną kwotę odsetek składają się zarówno odsetki umowne od kapitału, jak i odsetki karne.

Odsetki umowne powód naliczał w oparciu o WIBOR 3M + 1,13 p.p. marży kredytowej (tj. łącznie 6,60%), natomiast odsetki karne wynosiły 10% w stosunku rocznym.

Wysokość naliczanych odsetek od kapitału znajduje odzwierciedlenie w zawartej przez strony umowie kredytowej a także w powołanej w umowie uchwale Zarządu.

Zgodnie bowiem z § 6 umowy kredytu (k. 3/2) (...) SA pobierał odsetki od kredytu według zmiennej stopy procentowej, której wysokość jest ustalana jako suma stawki referencyjnej i stałej marży. Z § 7 umowy wynikało, że na dzień zawarcia umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 6,60% w stosunku rocznym, w tym 5,47 p.p. stawki referencyjnej oraz 1,13 p.p. marży.

Zgodnie zaś z przedłożoną przez stronę powodową uchwałą Zarządu (...) SA (k. 81-109) oprocentowanie kredytów na finansowanie nieruchomości według zmiennej stopy procentowej w stosunku rocznym dla kredytów Własny Kąt również było WIBOR 3M + marża (zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały, § 9 i Tabelą nr 6). Z kolei oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego wynika z tego samego załącznika do uchwały, gdzie w Tabeli nr 11 oraz Komunikacie nr 1, do której odsyła Tabela nr 11 wskazane zostało, iż oprocentowanie kredytu przeterminowanego wynosi 10% w stosunku rocznym.

Błędnie pozwani wskazywali, że odsetki zostały przez powoda wyliczone niewłaściwie, a także, że nie mają zastosowania do pozwanych wobec dokonania przez powoda wypowiedzenia umowy.

Przede wszystkim, przywołana przez pozwanych uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r. (sygn. III CZP 53/14) stanowiła odpowiedź na pytanie prawne, w którym wątpliwości dotyczyły dopuszczalności zasądzania odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w sytuacji, w której strony w drodze czynności prawnej określiły zmienną stopę oprocentowania, zależną od wysokości stopy kredytu lombardowego wyznaczającej cenę, po której Narodowy Bank Polski udziela bankom komercyjnym pożyczek pod zastaw papierów wartościowych.

W odpowiedzi na takie pytanie, Sąd Najwyższy stwierdził w powołanej uchwale, że dopuszczalne jest orzeczenie o odsetkach za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas opóźnienia po wydaniu wyroku zasądzającego to świadczenie, także wtedy, gdy wysokość odsetek została określona na podstawie stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego jest dopuszczalne.

Jedynie marginalnie i w podsumowaniu swoich ważeń prawnych, Sąd Najwyższy wskazał na oczywistą okoliczność, że dopuszczalność takich odsetek zależy od wstępnego ustalenia przez sąd, czy stronie w ogóle należne są odsetki.

W takiej formie powołana przez pozwanych uchwała Sądu Najwyższego nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy. Pozwani bowiem, powołując wyrwane z kontekstu zdanie Sądu Najwyższego, wskazywali, że wypowiedzenie umowy eliminuje jej skutki na przyszłość, w tym także skutek w postaci naliczania odsetek umownych.

Przede wszystkim jednak, Sąd zważył, iż strona powodowa nie naliczała odsetek umownych po wypowiedzeniu umowy.

Z wyciągu z ksiąg bankowych jednoznacznie wynika, iż odsetki umowne naliczane były do dnia, w którym skuteczne stało się wypowiedzenie umowy kredytu.

Po tym terminie, naliczane nieprzerwanie były jedynie odsetki karne od przeterminowanego zadłużenia (k. 72 i k. 148).

Podkreślić jednak należy, iż skuteczność wypowiedzenia umowy kredytowej pozostaje bez wpływu na naliczanie odsetek karnych. Wypowiedzeniu ulegają bowiem wyłącznie warunki spłaty kredytu, a nie cała umowa kredytowa. Strony wciąż związane są zatem postanowieniami umownymi, dotyczącymi naliczania odsetek karnych i postępowania

z zadłużeniem przeterminowanym, tj. postawionym w stan wymagalności wobec uprzedniego wypowiedzenia warunków spłaty kredytu.

Wobec powyższego, brak było podstaw do kwestionowania wysokości odsetek, wyliczonych przez powoda.

Pozwani nie udowodnili, iż odsetki zostały wyliczone nieprawidłowo.

Zgodnie z art. 503 k.p.c. w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany winien przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, a także pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo, że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Pozwani w sprzeciwie podnieśli (k. 51) zawyżenie kwoty wskazanej jako roszczenie główne (z uwagi na kapitalizację odsetek w zawyżonej wysokości) oraz nieprawidłowe wyliczenie przez stronę powodową odsetek w umownej wysokości.

Zarzuty pozwanych należało uznać za chybione.

Należy bowiem mieć na względzie, iż zastrzeżone w umowie odsetki karne (§ 19 ust. 4 umowy – k. 5/2) jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP były naliczane od kwoty kapitału od dnia wymagalności roszczenia. Zgodnie z wyciągiem z ksiąg bankowych odsetki od należności przeterminowanych naliczane były od dnia 01 listopada 2015 roku do dnia 04 grudnia 2016 r. Odsetki te wyniosły 4194,76 zł (k. 72 i k. 148).

Wbrew twierdzeniom pozwanych wysokość odsetek karnych nie przekraczała wysokości odsetek maksymalnych. Zgodnie z art. 359 § 2¹ k.c. obowiązującym do dnia 1 stycznia 2016 roku maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Taka wysokość odsetek została zastrzeżona w umowie.

Z kolei od 1.01.2016 roku zgodnie z art. 481 § 2¹ k.c. maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie). Stopa odsetek maksymalnych wynosiła 14 %, zaś czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP wynosi od 01.01.2016 roku 10% w stosunku rocznym i według takiej stopy procentowej strona powodowa naliczyła odsetki. Strona powodowa naliczyła zatem odsetki karne prawidłowo, a stopa procentowa według której naliczane były odsetki każdorazowo nie przekroczyła odsetek maksymalnych, lub odsetek maksymalnych za opóźnienie.

Z kolei gdy chodzi o odsetki umowne strona powodowa miała prawo naliczać je zgodnie z § 6 i 7 według zastrzeżonej w umowie stopy procentowej do dnia wypowiedzenia umowy.

Pozwani zaprzestali regularnej spłaty zobowiązań i wraz z uchybieniem zapłaty drugiej raty kredytu pozostawali w zwłoce. Z umowy wynikało, iż odsetki naliczane są od rzeczywistego zadłużenia pozostałego do spłaty. Na dzień skutku wypowiedzenia umowy należność z tytułu odsetek umownych wynosiła 1532,12 zł (k. 72 i k. 148).

Należy także podkreślić, iż charakter odsetek umownych jest inny od odsetek karnych (za opóźnienie). Odsetki umowne stanowią swoiste wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, podczas gdy odsetki karne naliczane są za opóźnienie w płatności. Odsetki umowne mogły być zatem naliczane do momentu obowiązywania umowy tj. do daty jej wypowiedzenia, podczas gdy odsetki od zadłużenia przeterminowanego (§ 19 ust. 4 umowy) mogły być naliczane od momentu pozostawiania przez pozwanego w zwłoce z zapłatą poszczególnych rat. W związku z powyższym należało wskazać, iż strona powodowa, od daty 01 grudnia 2015 roku na skutek opóźnienia w zapłacie rat w okresie obowiązywania umowy miała prawo naliczać odsetki umowne zgodnie z § 6 i 7 umowy oraz odsetki za opóźnienie od kapitału przeterminowanego na podstawie § 19 ust. 4 umowy.

Nieprawdziwy jest nadto zarzut, iż strona powodowa niesłusznie nalicza odsetki od zaległych odsetek.

Zgodnie z art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

Żądanie to jest niezależne od uprzedniego porozumienia się stron w tym przedmiocie (tak: wyrok SN z dnia 13 października 2005 r., IV CK 162/05, publ. LEX nr 186899). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, odsetki od odsetek należy liczyć od dnia wytoczenia powództwa o odsetki (uchwała SN z dnia 18 maja 1994 r., III CZP 70/94, OSNC 1994, Nr 11, poz. 220). Wytoczenie powództwa przeciwko dłużnikowi jest wystarczającym ostrzeżeniem dla dłużnika, a równocześnie zabezpieczeniem, że jego zadłużenie nie będzie wzrastało w sposób niekontrolowany. Pozbawienie wierzyciela w takich okolicznościach prawa do odsetek od zaległych odsetek byłoby utrzymywaniem niczym nieuzasadnionej ochrony nad dłużnikiem, który nie wykonując zobowiązania, jest w taki sposób niejako premiowany. Zatem uprawnienie do żądania odsetek od odsetek jest kodeksowym uprawnieniem wierzyciela i trudna sytuacja materialna dłużnika nie może być podstawą do pozbawienia powoda prawa żądania odsetek od odsetek.

Przepis art. 482 § 1 k.c. określa początkowy termin od jakiego można domagać się odsetek od zaległych odsetek i jest to dzień wytoczenia o nie powództwa. Zgodnie zaś z ogólnymi regułami odsetki należą się do dnia spełnienia świadczenia, którym jest zasądzona kwota skapitalizowanych odsetek (tak: wyrok SA w Krakowie z dnia 05 sierpnia 2016 r. I ACa 458/16, publ. LEX2109274).

Skapitalizowanie odsetek w znaczeniu prawnym następuje wtedy, gdy obliczono ich sumę za określony czas, a następnie poddano je oprocentowaniu, tworząc w ten sposób kapitał, stanowiący odrębną kategorię prawną (tak: postanowienie SN z dnia 24 lutego 2012 r. II UZ 63/11, publ. LEX nr 1211158).

Powództwo w niniejszej sprawie zostało wytoczone w dniu 5 grudnia 2016 r. (data nadania pozwu). Strona powodowa naliczyła odsetki do dnia 4 grudnia 2016 r. (k. 72 i k. 148), po czym dokonała ich kapitalizacji na kwotę 5 726,88 zł i dochodziła dalszych odsetek ustawowych od dnia złożenia pozwu.

Takie żądanie jest prawidłowe.

W pozwie strona powodowa sprecyzowała (k. 1/2), iż domaga się zapłaty kwoty 109 265,71 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym zgodnie z art. 481 § 2¹ k.c. od kwoty 103 523,83 zł od dnia 05 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi od kwoty 5 741,88 zł 05 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty.

Ustawą z dnia 09 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 poz. 1830 .) przepis art. 481 k.c. otrzymał od dnia 01 stycznia 2016 roku nowe brzmienie.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W myśl art. 481 § 2 k.c. jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Przepis art. 481 § 2¹ k.c. wskazuje, iż maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

Zgodnie z art. 481 § 2² k.c. jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

Z brzmienia art. 481 § 2³ k.c. wynika, iż postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w przypadku dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

W myśl art. 56 ustawy z dnia 09 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Odsetki ustawowe od 01 stycznia 2016 r. wynoszą 5 % w stosunku rocznym - obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych (M.P. z 2016 r. poz. 46).

Odsetki ustawowe za opóźnienie od 01 stycznia 2016 r. wynoszą 7 % w stosunku rocznym - obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (M.P. z 2016 r. poz. 47).

Żądanie zawarte w pozwie nie narusza obecnej treści art. 481 k.c.

Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w pkt. I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Powództwo zostało uwzględnione w całości. Zasadnym zatem było obciążenie pozwanych kosztami postępowania.

Strona powodowa uiściła opłatę sądową od pozwu w wysokości 5464 zł (k. 39 i k. 42) a także poniosła koszty pełnomocnictw notarialnych w wysokości 3,69 zł. Strona powodowa była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, którego wynagrodzenie, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. I. z 2016 r., poz. 1667) wynosi 5400 zł (§ 2 pkt 6 Rozporządzenia).

W związku z powyższym, Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zwrot kosztów postępowania w kwocie 10884,69 zł, na którą to kwotę składają się: uiszczona opłata od pozwu (5464 zł), koszty pełnomocnictw notarialnych (3,69 zł), wynagrodzenie pełnomocnika (5400 zł) opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).

SSO Paweł Poręba